

5 Aanpak inventarisatie

5.1 Manier van werken (waarnemers, gebruikte methoden)

Met 163 waarnemers is er in een jaar, dat gekenmerkt werd door de Coronapandemie, in een relatief klein gebied toch een uitzonderlijke prestatie geleverd. Het doel 1000 soorten werd ruimschoots gehaald: uiteindelijk werden zelfs meer dan twee keer zoveel soorten geteld. Waarnemingen werden aan **waarneming.nl** doorgegeven op basis van:

- Zicht en/of geluid zonder foto
- Geluidsopname
- Foto's met één of meerdere details (in het veld met macro-lens, of thuis van een detail of preparaat via de microscoop)
- Gebruikmakend van soortherkenningsprogramma op waarneming.nl of via de app iObs (Apple) resp. ObsMap (Android).

Waarnemers hanteerden de volgende methodes:

- "Toevallige" waarnemingen in het veld vastleggen waarbij weer, tijdstip, bloeiperiode, doelsoort een rol konden spelen om er op uit te gaan
- Incidentele waarnemingen (waarnemers waren toevallig in het veld en legden hun waarneming vast)
- Periodieke waarnemingen (waarnemers kwamen regelmatig terug voor een bepaalde doelsoort)
- Waarneming in het veld m.b.v. lichtvallen, lakens, UV-lichtbron, smeer op bomen, sleepnet, schudden, visnet, loepjes
- Meenemen van de doelsoort naar huis om m.b.v. loep, microscoop en preparaat de vondst te determineren.

Veel waarnemers hebben foto's of geluidsopnames toegevoegd. Hierdoor konden de waarnemingen gevalideerd worden.

Aan de hand van de waarnemingen is niet te zien hoe deskundig hij/zij is. Wanneer het een zeldzame soort betreft en deze niet gevalideerd is, hebben we geprobeerd contact te leggen met de waarnemers en hen gevraagd om de waarneming verder toe te lichten.

5.2 Een waarnemer aan het woord

Annette Coomans

Eind 2019 was ik op pad met de vogelwerkgroep. We waren in de Biesbosch en iemand zei kijk daar in de meidoorn daar zitten.... Ik dacht meidoorn? Welke van die bomen is een meidoorn? Ik moet nog veel over de natuur leren. Zo ontstond het mooie voornemen voor 2020 om wat cursussen bij IVN te doen en zo meer over de natuur te weten te komen.

Vlak daarna was, als start van het jubileumjaar en het 1000-soorten project van IVN, de lezing van waarneming.nl in het heidecafé. Daar werd uitgelegd werd wat voor handige apps er zijn om waarnemingen te kunnen determineren. Je maakt een foto en de app vertelt je wat voor soort het is. De waarneming wordt automatisch opgeslagen op je account. Bovendien worden alle waarnemingen door een deskundige gevalideerd. Dat is handig dacht ik. Daar kan ik veel van leren. Ik besloot dan ook mijzelf uit te dagen om persoonlijk ook in 2020 "1000"-soorten te gaan zoeken. Niet in een afgebakend gebied, maar overal waar ik kwam. De eerste waarnemingen komen dan ook uit mijn eigen tuin, maar al snel was ik daar uitgekeken en ging ik zoeken in het dal van de Kleine Dommel, want alles wat ik daar kon vastleggen als waarneming geldt immers voor beide 1000-soorten projecten!

Zo begon voor mij een avontuurlijk jaar met veel gestruin, zoek en gesnuffel door het mooie beekdal van de Kleine Dommel. Alles wat ik tegenkwam heb ik gefotografeerd, door de app laten identificeren en ingevoerd. Een tijdrovend werk, maar het was ontzettend leuk om te doen.

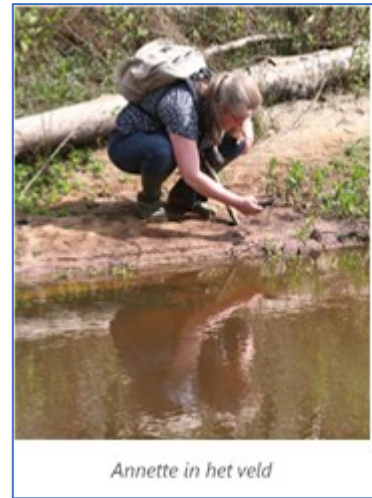
Behalve dan die keer dat ik muurvast zat in de modder en uiteindelijk op mijn sokken het moeras uit ben gekomen, mijn fiets met een lekke band aantroef en op mijn natte sokken naar huis moest lopen.

Schedel rosse woelmuis
Foto Annette Coomans

Mijn gezin, vrienden en de leden van de vogelwerkgroep waren erg betrokken. Regelmatig werd er geroepen: "Annette, heb je deze al?". Naast vele wandelingen hebben we waterdierpjes geschept, braakballen uitgepluisd en bodemdierpjes onder de microscoop bekeken en dat alles geprobeerd te determineren met behulp van zoekkaarten. Zo vonden we o.a. waterscorpionen, bootsmannetjes, gewone bosmuis, rosse woelmuis en de gewone greppelschild.

Ik wilde al mijn waarnemingen zelf vinden. Slechts een paar keer ben ik naar aanleiding van een waarneming van een ander naar een soort gaan kijken. Dat waren de gekraagde aardster (met dank aan Ko Dousma), het gebroken hartje, de steenuil (getipt door Ton Collart) en de oranje luzernevlinder.

Annette in het veld

Boekenscorpioen
Foto Annette Coomans

Wat waren nu de mooiste waarnemingen voor mij? De mooiste herinneringen heb ik aan de zoogdieren. Zo ontdekte ik dat er een bever¹ in de Dommel rondzwemt, heb een hele poos door de telescoop kunnen kijken naar een woelrat. Op een ochtend zag ik 14 reeën bij elkaar, ik stond oog in oog met een bunzing (op nog geen 3m afstand), zag een vos met 2 welpjes en een das met 5 jongen.

Bever (cameraval) - Annette Coomans

Bruine rombout - Foto Annette Coomans

Maar ook de smaragdlangsprietmot, gewone schorpioenvlieg, zwartvlerkbladjager, bruine korenbout, brede orchis en de boekenschorpioen vond ik bijzondere waarnemingen.

1000-soorten heb ik niet gehaald, maar dat geeft niet. Ik weet dat er nog heel veel te zien is in de omgeving en dat er nog veel te leren is. Bijvoorbeeld over nachtvlinders, korstmossen en hoe je een scherpe foto van bijvoorbeeld een insect kunt

maken.

Tot slot wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om alle validatoren van waarneming.nl hartelijk te danken, met name Niels Eimers, die met eindeloos geduld al mijn foute waarnemingen hebben gecorrigeerd!

Steenuil - Foto Annette Coomans

¹ De door Annette waargenomen bever is de eerste die ooit in het gebied is aangetroffen. Nadien hebben anderen ook sporen van een bever in het gebied aangetroffen.